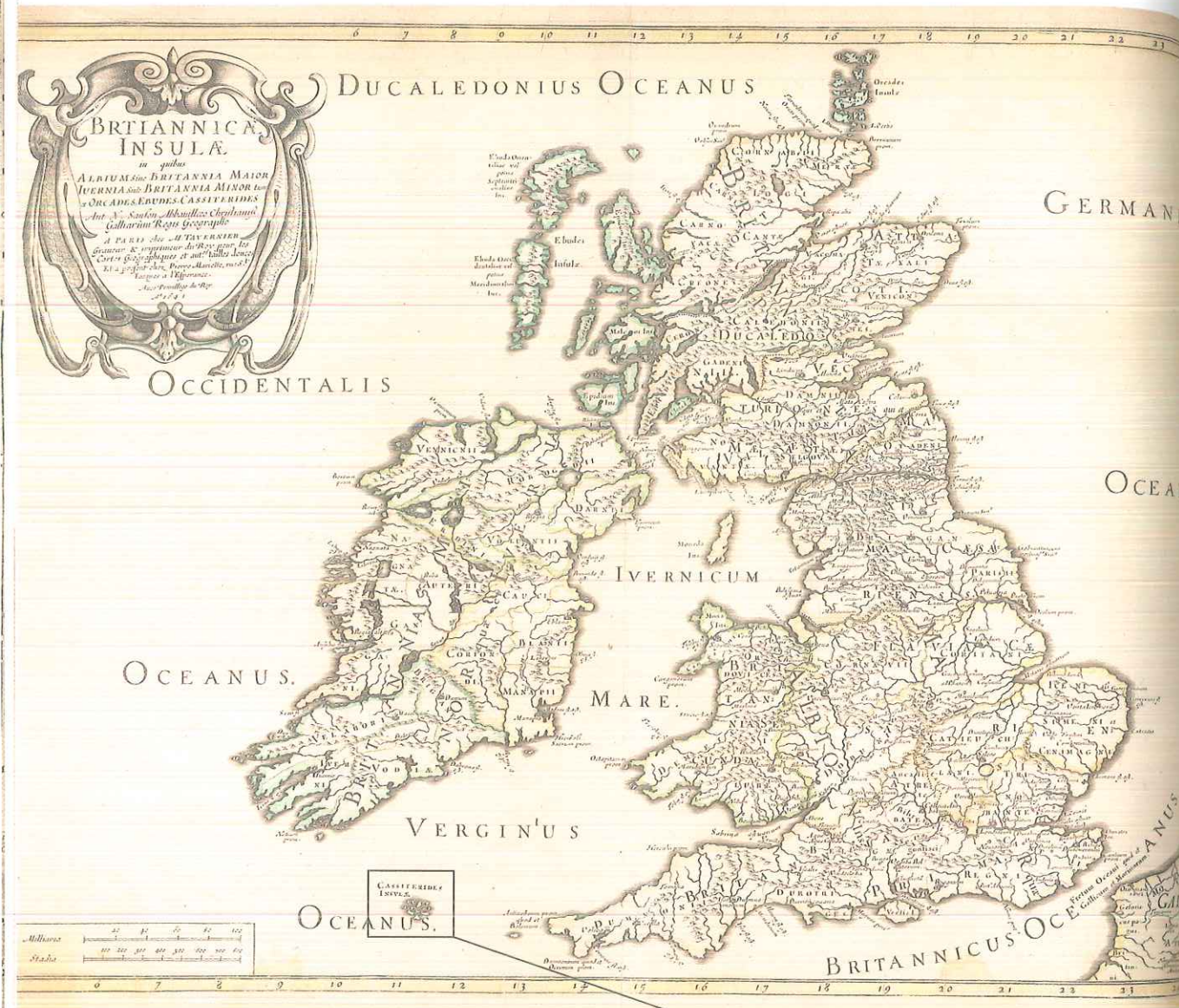

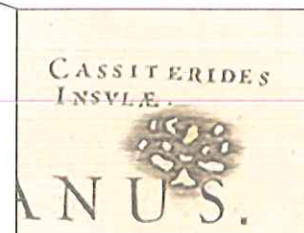
KASYTERYDY

50°19'N, 8°13'W

Zwane też Kasyterydą lub Wyspami Cynowymi

Starożytni Grecy uważali Kasyterydy (gr. „wyspy cynowe”) za tajemnicze źródło cyny i ołowiu. Wierzono, że to archipelag leżący gdzieś w mglistej zachodniej Europie, a sekretu ich położenia zazdrośnie bronili Fenicjanie, podówczas dominująca siła na rynku metali. Wzmiankuje o nich Herodot, przynajmniej się jednak do nieznamośći

ich pozycji. Diodor Sycylijski umiejscawiał je „na oceanie naprzeciwko brzegów Iberii”. Strabon dorzuca parę szczegółów w *Geographica hypomnemata* [Geografia] (III 5,11): wysp miało być dziesięć; leżały na północ od ziem Artabarów, plemienia z Galicji (pn.-zach. Hiszpania). Jedna z wysp, twierdził Strabon, była pustynna, inne jednak zamieszkiwali ludzie w długich do kostek, czarnych szatach przepasanych na piersi, chodzący o kij, z urody zaś podobni do Furii z teatralnych tragedii. Wypiarze ci w większości wiedli koczowniczy żywot i utrzymywali się z hodowli bydła. „Z metali mają cynę i ołów; wymieniają je u kupców, jako i skóry, na sól oraz naczynia z gliny i brązu”.

Strabon opisuje również zakusy Rzymian na monopol fenicki; wspomina o incydencie, w którym rzymska galera próbowała śledzić pewnego kapitana, aby odkryć źródło jego towaru. Spostrzegłszy natręta, Fenicjanin celowo wprowadził swój statek na mieliznę. Rzymianie – na swoją zgubę – powtórzyli ten manewr. Sprytny żeglarz uszedł z życiem, ratując się na szczątkach kadłuba. Wdzięczne za taką postawę władze zrefundowały mu utracony ładunek.

Hipotez co do prawdziwej tożsamości Kasyteryd nie brakowało: lokowano je między innymi nieopodal Kornwalii i na wyspach Scilly przy południowo-zachodnim krańcu Brytanii; zdarzało się nawet, że pod tym mianem doszukiwano się całych Wysp Brytyjskich – podobnie jak Hiszpanii i przyległych do niej wysp. Zasobna w cynę Brytania wydaje się z pewnością bardziej prawdopodobną wersją niż Półwysep Iberyjski; opinię tę najwyraźniej podzielał francuski kartograf Nicolas Sanson, który na mapie z sąsiedniej strony przedstawił Brytanię z czasów rzymskich. Jego Kasyterydy wydają się nieco przesuniętym archipelagiem Scilly. Jego interpretacja źródeł starożytnych z pewnością była popularna, ale za najbardziej prawdopodobne uważa się wyjaśnienie Rogera Diona w *Le problème des Cassitérides* [Zagadnienie Kasyteryd] (1952). Według niego przy zachodnim wybrzeżu Francji istniała ongiś grupa wysp w szerokim zalewie przy Zatoce Biskajskiej, który z czasem uległ zamuleni i dziś na jego miejscu znajdują się moczary Brière (między Paimboeuf i Saint-Nazaire). Pasowałoby to także do Kasyteryd Strabona – dziesięciu wysp morskich na północ od ziem Artabarów.

Na sąsiedniej stronie:
Mapa Wielkiej Brytanii Nicolasa Sansona z 1641 r. Kasyterydy są uwidocznione przy jej południowo-zachodnim wybrzeżu.